

Mesterséges Neuronhálók, 2015-16 őszi jegyzet

Lengyel Mihály

2015. október 19.

1. fejezet

2015.09.14

A Piazzán feltett kérdések szerepelhetnek zh-n, valamint megkért mindenkit, hogy legalább néhányan készítsünk jegyzetet.

- . A zh-k nem lesznek előre bejelentve, a kérdésekre ott a piazza.
- . Az első beadandó már ki van írva, ezek a könnyebb, gyorsabban elkészíthető feladatok. Az ezekhez tartozó adatbázisról a jövő órai esetleges zh-n már lehetnek kérdések.
- . Ez az adatbázis egy 6D motion gesture adatbázis, idősorok.

Mesterséges neuronhálók. 1949-ben indult el a téma, akkor egy pszichológus, Donald Hebb indította el. Róla nevezték el azt a tanulási formát ami miatt ezek roppant robosztusak, illetve kb modellezi az agybeli számításokat. Ez a Hebbi(an) tanulást. A lényege, hogy ha két neuron egyszerre aktív akkor a közöttük lévő kapcsolat változik. Ez az agyban nem pontosan így működik, de az elv hasonló. A neuronokat körrel, a köztük lévő kapcsolatokat súlyozott élekkel. Ezek a súlyok $w_{i,j}$ -vel jelöltek, ahol i és j a neuronok indexei. Minden neuron több más neurontól kap inputot és produkál inputot.

. $y_i = f(\sum_n w_{i,n}x_n + b_i)$ ahol b_i küszöb, y_i a kimenet, x_i az input. (Ide szerkezeti rajz jönne.) A neuronháló kap valamennyi inputot, és produkál egy outputot, mint egy neuron. A kapcsolatok irányítottak. Az emberi agyban kevés, kb 10^{11} neuront tartalmaz. Eszerint, kb 10^{22} kapcsolat lehetséges. Az emberi agy csak a felületén a tartalmaz neuronokat a szürke rétegben, de ez csak a külső két milliméter a térfogat maradékát a belső magokon kívül a fehér állomány a kapcsolatokat tartalmazza. Így 10^{14} -en kapcsolat van. Ha minden kapcsolat létezne, akkor az agyunk kb 100^* ekkora lenne. Az agyunk fogyasztja el a teljes energiafelhasználásunk 20%-át. Kb 10% a kapcsolódások megvalósítására megy el.

- . Itt sajnos lemerültem....

2. fejezet

EA. 15.09.21.

Erre nem tudtam elmenni.

3. fejezet

EA. 15.09.28.

Lejtés. Szükséges egy koordináta rendszer, ahol van egy x -változó. Itt ábrázoljuk az $y = f(x)$ -t. Ennek a lejtését megállapíthatjuk, ha veszünk rajta két pontot (az x -en) és a hozzájuk tartozó értékeket kivonjuk egymásból. Ez így még nem ad pontos eredményt, hiszen a két pont között lehetnek hullámok. Teljesen pontos akkor lesz, ha a két pont közötti távolság infinitezimális. Ezt csináljuk a deriválás során pontosan megkaphatjuk a függvény deriválásával, illetve ez lejtés akkor lesz, ha ezt negatív előjellel vesszük.

. Itt $y = f_x(W, b)$ -n szeretnénk W és b változtatásával minimumot találni, az f tipikusan előre meghatározott, az x -ek adottak (ezek a mintapontok). Ezt iteratíván határozzuk meg, mindig a lejtés felé lépve, módosítva W -t és b -t a gradiens vektor mentén. Ezt a gradiens vektort kapjuk meg komponensenkénti deriválásával. Ebből összerakunk egy vektort. A vektoriális eredő negatívja felé kell elindulni, így tudjuk a legmeredekebben a minimum felé lépni. W lehet óriási, sok esetben nagyon bonyolult a derivált számolása.

. (Itt volt több deriválási példa)

Back propagation. A back propagation a függvény függvényének deriválásán alapszik. Sok sok neuron van a rendszerben, ezek sok kapcsolaton, különböző súlyokon keresztül adják az információt további neuronoknak amik szintén így működnek. A rendszerről az ad információt, hogy milyen bemenetre milyen kimenetet ad. Ezt felfoghatjuk egy $x \rightarrow y$ függvénynek. Ezt részekre bonthatjuk és ezt ebben a módszerben tesszük is. Ebben a módszerben birtokunkban vannak ideális (x, y) párok, így meghatározhatjuk a rendszer hibáját is (e), illetve próbáljuk ezt minimalizálni.

. Mondjuk hogy van sok (x, y) minta párunk $[(\vec{x}^{(i)}, y^{(i)})_{i=1..n}]$, ahol az x egy vektor. A $\vec{x}$ input halmazt valamilyen leképezésbe bevíve kapunk egy $Y^{(i)}$ halmazt, ami várhatóan eltér a mintától. Ennek a hibájaként meghatározhatjuk $J(W, b)$ költségfüggvényt amit szeretnénk minimalizálni.

$$J(W, b) = \sum_{i=0}^N (Y^{(i)} - y^{(i)})^2 \quad (3.1)$$

Mikor lesz $J(W, b) \geq J(W, b') = J(W, b) + (b' - b) * dJ(w, b)/db$ (1. rendig Taylor sorfejtés). Mit kell a $(b' - b)$ -be raknom, hogy a bal oldal mindenképp nagyobb legyen a jobbnál? Akkor járunk jól, ha $-\alpha * \frac{dJ(W, b)}{db}$ -t írunk be, $\alpha > 0$ az garantálja, hogy itt valamit kivonunk. Írhatnánk $(b' - b) = \Delta$. Ennek a deriválnak a kiszámolása lehet nagyon bonyolult, hiszen J nagyon sokféle módon függhet b -től, W -től, ebbe még belejönnek az y_i -k is stb. . .

. A későbbiekben, ha sok neuron van egy rétegben, azt csak egy vonallal fogom jelölni mint egy réteg. (Rajz: két vonal középen egy nyíl): két neurális réteg összekötve egy mátrixsal: $x, (W_1, b_1), y_1, y_1 = f(W_1 x + b_1)$ és ez megy tovább több réteggel növekedő indexszel: $y_2 = f(W_2 y_1 + b_2) = f(W_2 f(W_1 x + b_1) + b_2)$, ezek szépen egyre bonyolultabbak. Ezek az f -ek egyenként is összetett függvények, összességében egy hosszú számítást kapunk. Ez egy csúnya deriválás, aminek eredményeként megkapjuk a lejtést amit a gradiensben használhatunk. A szépsége, hogy az utolsó előtti súly hangolása nagyon egyszerű, hiszen ott pontosan tudjuk a hibát, de ha a többi súlyt szeretnénk hangolni akkor tudni kell a hibát az előző rétegekben is. Az előző réteg hibáját a $W_{ik} e_k$ adja meg, az adott neuron csak annyiban felelős. Ez a visszatérjesztett hiba. Ez a deriválás szabályain keresztül kijön, bár csúnya számítás végén. Ez a láncszabályból adódik, ahogy a függvény függvényét deriváljuk. Célszerű a nulla környéken vagy véletlen számoknál indítani, mert ott nem nulla a derivált.

. !!A back propagation eljárás megnevezése hf, következő orán valamilyen levezetési zh kérdés lesz következő orán.!

Autoencoder. Az autoencoder egy speciális rendszer: van egy input(x) réteg, van egy úgynevezett rejtett(h) réteg és van egy output réteg, amelyet y -al fogunk jelölni, köztük egy W, b és W^T, b^T mátrix. $\dim(x) = \dim(y) > \dim(h)$. A hiba:

$$J(W, b) = \frac{1}{2} \sum_{i=0}^N (x^{(i)} - y^{(i)})^2 \quad (3.2)$$

A várt kimenet, ahogy itt látható, a várt kimenet is x , ezért autoencoder, mert leviszi kisebb dimenzióba a világot majd ebből újrakreálja a bemenetet. Itt általában nagyon nagy dimenziós terekről beszélünk, például egy arckép esetén $\dim(x) = 1000000$. Pl.: nem felismeres arckép alapján, férfira -1 nőre +1, ahol van birtokunkban van egy adatbázis. $\dim(x) = 10^6$ -ben kell valamilyen döntési felületet létrehozni. Sok dimenzióban rengeteg lokális minimum lehetséges, nagyon durva lehet a kapott felület. A lépés sugara miatt gömbökben tudunk lépni. Minél több dimenziós kockát nézünk annál több csúcs van, azaz annál több a maradék, amit ezek nem fednek le (a gömb a sarokba nem ér be), így rengeteg a lokális minimum és nagyon furcsán nézhetnek ki. Ha van egy milliárd adatom, akkor hány dimenziós kell legyen az adatom, hány dimenziót feszít ez ki. Egy milliárd adat kb. 20 dimenziót feszít ki, ezeket jól meg kell határozni, ekkor teljesen vissza lehet állítani az eredetit. Ez bonyolult feladat. Ha keveset csökkentek a dimenziók számán, akkor egyszerűbb a feladat és hibamentesen visszaképezhető az eredeti. Ebből kell olyan eljárást csinálni, hogy jól csökkenthessünk. Ritka reprezentációs autoencoder esetén a belső reprezentáció nagyobb dimenziós, így gyorsabban-kevesebb mintából tud tanulni de lassabban működik.

- Vesszünk egy x, h_1, y_1 rendszert ahol y_1 közelíti az inputot. Ezek után kidobjuk az y_1 -et és betanítunk egy v_1 mátrixot ami a pontos bemenetet adja. Majd ezt is kidobjuk és építünk egy h_2 -t amibe a W_2 vezet, amiben minden információ szerepel és a W_2^T előállítja belőle a h_1 -et és így tovább. Ezt nevezzük stacked autoencodernek. 21 rétegig szoktak elmenni. Kb 6-8 évvel ez előtt jutottak el oda, hogy az autoencoder így betanítható, mert kis lépésekben halad. Az autoencoder univerzális approximátor, de nehezen tanítható, NP teljes.

- Jurgen Schmidhuber deep learning.

4. fejezet

EA. 15.10.05

Az output felírása mátrixokkal és vektorokkal.

A W felépítése:

$$W = \begin{pmatrix} w_{11} & \cdots & w_{K1} \\ \vdots & & \vdots \\ w_{n1} & \cdots & w_{nK} \\ \vdots & & \vdots \\ w_{1K} & \cdots & w_{NK} \end{pmatrix} \quad (4.1)$$

Hangolás és hibafüggvény. Ha a W-t akarjuk hangolni, akkor ismernünk kell a hibát: $(\vec{y}_{out} - \vec{y})^2$, ahol $\vec{y}$ és $\vec{y}_{out}$ vektorok. Ennek a deriváltját kell kibontanunk a függvény-a-függvényben láncszabály alapján, ebből van az óra elején látott szumma. Ez adja meg, hogy a tanulás merre lép.

Rajz: lineáris rendszer: $y < x$ retegek, között W, b kapcsolat $y = W * x + b$

Rajz: $y > x$ Q a nyilon

Generatív rendszer. Van x_{inp} Qy. Ahhoz hogy értelmes legyen: $dim(y) \leq dim(x)$. Amennyiben az egyenlet nem stimmel $(x_{inp} Qy)$?meg kell nézni az autoencodert?.

$$J(Q, y) = 1/2 ||x_{inp} - Qy||_2^2 = 1/2 * (x_{inp} - Qy)^T - (x_{inp} - Qy) \quad (4.2)$$

$$-\partial J / \partial y = -1/2 * 2Q^T (x_{inp} - Qy) \quad (4.3)$$

$$\Delta y = \alpha Q^T * (x_{inp} - Qy) \quad (4.4)$$

$$QT x_{inp} = Q^T Qy \quad (4.5)$$

$$y = (Q^T Q)^{-1} Q^T x_{inp} \quad (4.6)$$

$$(4.7)$$

$$-\frac{\partial J}{\partial y} \quad (4.8)$$

A 4.3-be Q^T a zárójel belsejének deriválása során jön be oda előre, ugyan úgy mint a -1. Amennyiben ez nem teljes rangú, $Qy = Q(QQ^T)^{-1}Q^T x_{inp}$
 $Q(QQ^T)^{-1}Q^T Q(QQ^T)^{-1}Q^T = Q(QQ^T)^{-1}Q^T$ tehát projektív matrix. Ezek annyit csinálnak, hogy: van egy N dimenziós matrix és ez belevetíti. Ez a

Rajz: Q két oszlopa kiad két vektort, ezek menten van $y_1 y_2$, amik vektorialis eredokent kiadják x_{inp} -et

pseudoinverz definíciója egyébként, a parhuzamos vetítés az ugyan az mint a merőleges vetítés???. A vektorialis eredó adja meg az x -nek a projekcióját, a $Q^T Q$ (y) által meghatározott térben.

Q előállítás. Mi van, ha az az alter amit az adataink kifizitenek nem ugyan az, mint amit a Q kifizít. Ebben az esetben elég lehet kevesebb vektor. Hogy találjuk meg a Q -t? Egy arc milyen dimenzióban van? 1000×1000 dimenzió? A tapasztalat szerint lehet találni 10 olyan dimenziót, ami az arcok nagy részét kis hibával visszaállítja. Ezt szeretnénk minták alapján megtanulni. Ha eloallítottuk az y -t, aminel jobbat már nem tudunk eloallítani akkor a Q -t szeretnénk allitanunk. Ekkor a Q szerint kell lederiválni a költségfüggvényt. Most a Q szerint fogunk deriválni, ezzel sok egyenletet osszeraktam egyetlen sorba. Q -val is linearis ez. A kérdés $-\partial J / \partial Q$ ami $K \times N$ db egyenlet.

Autoencoder hebbi tanulással. $-\partial J / \partial Q = -1/2 * 2(x_{inp} - Qy) * (-1) * y^T$ (y az T mert így lesz mátrix az eredmény :)) $\rightarrow \Delta Q = \beta(x_{inp} - Qy)y^T$ ehhez a következő hálózat tartozik: De korrigálni kell még az y értékét is: ($\Delta y =$

Rajz: $x \rightarrow y \rightarrow Qy$ retegek $y \rightarrow Qy$ Q -val, $Qy = \hat{x}_{inp}$, $Qy - \hat{x}_{inp} \rightarrow I$ (identitás) matrix-al, $x \rightarrow y$: αQ^T , $y \rightarrow y$: I (hozzáadjuk magához)

$\alpha Q^T(x_{inp} - Qy)$ hibavektor = $(x_{inp} - Qy)$. Ez egy autoencoder úgy felírva, hogy látható legyen a hebbi tanulás.

Rajz: retegek: y ; x ; $y \rightarrow y$ I , $x \rightarrow y$ Q -val (Qy lesz), $inp \rightarrow x$ x_{inp} , $x \rightarrow y$ αQ^T

Autoencoder hebbi tanulással másképp. Mi az ami a q_{ik} hangolásában számít? $\Delta q_{ik} = \beta y_k e_i$ ahol e a fenti hibavektor. Ez a hebbi tanulás. A lényeg, hogy a $\Delta q_{ik} = \beta g(q_{ik}, y_k, e_i)$ Ez a g egy csúnya függvény is lehet, a fenti a lehető legegyszerűbb: lineáris függvény konstanssal megszorozva. Ez a deriválttól függ. Az autoencoder megvalósítható, egy olyan rendszerben, ahol a hebb szabály érvényesül.

5. fejezet

EA. 15.10.12

ZH volt....

Srác beszél arról, hogy ő hogy csinálta/csinálja és mik voltak a problémák.. Kapott egy linket, a deeplearning.net-ről. Ezen van egy (GSdA?) példa program valami autoencoderrel, ami zajt generál a példában és ezzel próbálja megkülönböztetni a példában lévő hasznos információt. Ez egy adatbázist használ amiben képek vannak a számjegyekről, a rendszer a számjegyeket ismeri fel. Az adatbázis beolvasó függvényt kell módosítani, hogy a miénket olvassa be(6DMG-ben matlab fileok vannak, *.mat). A példa theano es a numpy, scipy.io -t használ. Az output tartalmaz data-t, noise-ot és gest-et(0-19). Az inputot a data-ba kell tenni??. A beolvasott adat egy-egy $14 * T_i$ dim mátrix, ahol T az idő i pedig az index. Ez a 14 dimenzió a sok mindent tartalmaz. Ebből csak az xyz koordináták (position) kellenek. Így kapunk egy $3 * T_i$ dimenziós vektorsorozatot. A T viszont nem lehet változó, de az adatbázisban T különböző lenne minden mozdulatra, mert változó ideig tartott felvenni egy-egy mozdulatot. Meg kell találni a maximumot és kiegészíteni rá valamilyen módszerrel a rövidebb mozdulatokat. Az output a 0-19 gest, az input az előbb leírt. $n_{in} = 3 * T$ $n_{out} = 20$. Lehet még finomítani, de így le kéne futnia. Ezek használata neki egyszerűen ment, de a CUDA gyorsítással problémái voltak. Először GPU nélkül ajánlott futtatni. A következő probléma a megfelelő formátumra hozás volt. A beolvasó írása bonyolult volt. Az 5600 matlab file 5600 dict-be megy, ezekből mindből ki kell szedni az adatot, ezen ő egyenként végigiterált. Lesz egy training egy validation és egy test. Egy closed test-el fogja megállapítani a tanulás hatékonyságát. Ez mind benne van a rendszerben. Kérés volt, hogy nézzük, hogy a második réteg mennyit javít.

A táblára került dolgok-kommentárok magyarázat nélkül. A rejtett rétegekben mindig ReLU-t használjunk A nem linearitás mindig legyen ReLU. A végső osztályozásnál, ahol osztályozás van ott azt a speciálisat kell. Az auto az linearis.

Bayesopt/GRD SEARCH

AE,

Milacski Ádám kiegészítései. Az input nem ideális még így sem, mert az xyz-k lehetnek negatívak is, így a ReLU nem biztos, hogy tudja rekonstruálni a negatív értékeket. Tehát valahogy pozitív értékeket kell csinálni ezekből, ez a normalizáló lépés. Interpolálni is kell, hiszen a mozdulat hossza változó. Matlabban van ilyen beépített függvény interp1 néven, valószínű pythonban is van ilyen. Ennek 3 argumentuma van: interp1(hol, mit vesz fel, hol kerem). Ez simán csak a minták között interpolálja a paramétereket lineárisan. Kell meg egy normalizáló lépés is: x_i -t y_i -t, z_i -t normalizáljuk $[0,1]$ -be. Ez lesz végül az input.

. AE: $x=[x_1,...x_N]$ input
 $x \rightarrow W_2 f(W_1 X + [b_1,...b_N])$
 $f \rightarrow \text{ReLU}$
 $f(W_1 X + [b_1,...b_N])$ egy kompresszió
 W_2 pedig egy projekció. Ketto egyutt a ReLU
Ez az egész egyben nem lehet identitás.
 W_1 sormerete $> W_1$ oszlopmerete.
 W_1 sormerete = X oszlopmerete
 W_2 merete = W_1^T merete
 $\sum_{i=1}^N \|x_i - w_2 f(w_1 x_i + b)\|_2^2$ ez a hiba, ezt akarom minimalizálni.
A stacked autoencoder: $X_0 = X$ es rekurzivan csináljuk az elozot.
Rajz($x \rightarrow h \rightarrow \hat{x}$ ($h \ll x$)) az elozoben a kompresszalt a h az egész az $\hat{x}$
Kiindulunk az x_0 -bol es gyartunk egy h -t mint az elobbes kapnank egy $\hat{x}$ -et.
Ezután eldobjuk az x -et es az új X_1 lesz a h . Ebbol csinálunk h_2 -t amibol rekonstruáljuk a $h = \hat{h}$ -et. A h merete mindig csokken, kb 0.9-re.
 $\frac{1}{2} \sum_t \|x_t - \hat{x}_t\|_2^2$ ez a rekonstrukcios hiba.
A lepes vegen lesz egy osztalyozo reteg, legyen ez $\hat{Y}$ Egy illetve ket reteg utan is be lehet rakni. A kerdes, hogy hany reteg utan lesz ez jobb.

Osztalyozas. $y = f(\hat{W}h + [b_1,...b_n])$ $y = [0,0,...0,1,0,...0]$ ez az i . osztalynak megfelelo. y C elemu binarisvektor.
 f altalaban itt softmax. ez $\text{softmax}(z) = \frac{e^{z_i}}{\sum_j e^{z_j}} \in [0,1]$ ez egy kiemeles, a legerosebb elem kozeliti majd... ?????
koltseg: cross-entropy $-\sum_{i=1}^N \sum_{j=1}^C y_{ji} * \log(\hat{y}_{ji})$ C az osztalyok szama, N a mintak szama
ez kiad egy
OPT/hyperOPT/spearmint

Cross validation. Ez abbol all, hogy itt van egy X reteg, de ezt felbontjuk sok reszre:

1. sorbarendezem a mintakat
2. felbontom ezt a matrixot 3 reszre legalabb
3. az elso lesz az X amit vegul hasznalok 80% ez a tanito halmaz

4. pl a második 10% V mint validációs halmaz, ez arra jó, hogy először X-en tanítunk és teszteljük a V-n megtalálva az ideális tanulási rátát, majd XV-n tanítunk.
  5. a 3. 10% T mint teszt halmaz
1. véletlen sorbarendezés
  2. 3 fele vagás -> XVT
  3. több hiperparameter kombináció kipróbálása X-en tanítva és V-n tesztelve
  4. az előző lépés alapján kiválasztom a legjobb parameter kombót
  5. tanítok XV-n tesztelek T-n

Azért jó ez a módszer mert egyáltalán nem egyértelmű, hogy meddig kell iterálni. Az iterációk során az hiba egy ideig szépen csökken majd ugrik fel és beáll fixre. Ez a túltanulás, mert utána már az X specifikus dolgait tanuljuk. Az X-en való hiba tovább csökkenne, de a tanult dolgok már nem.

6. fejezet

EA. 15.10.19

Nezzuk meg a hazikat....

1. gyakorló feladat kis magyarázata.. $x(pos)$ két valószínűségi változóból álló vektor.

Az x_1 x_2 azok az értékek, sorsolni kell az eloszlásból.

Ezek Gauss eloszlások, (4,4) központtal és (-4,-4)-nel. Ezek körül helyezkednek el a pontok.

A tökéletes döntési felület $y=-x$, de ezt csak nagy elemszámmal kapjuk meg.

30-nal nem jött volna ki.

Miert látszik a példából hogy hebbi tanulás. (rajz: retegek: e , h ; $->e$: x ; $y->h$: Q ($e=x-Qh$); $e->h$: Q^T ($\Delta h = \alpha Q^T(x - Qh) = \alpha Q^T e$); $h->h$: I ($h(t+1) = h(t) + \delta h$)

$$J = 1/2 * ||x - Qh||_2^2 \quad (6.1)$$

$$\frac{\partial J}{\partial Q} = -(x - Qh) * h^T \quad (6.2)$$

$$\Delta Q = -\beta * \frac{\partial J}{\partial Q} = \beta * (x - Qh)h^T = \beta e h^T \quad (6.3)$$

$$\Delta q_{ij} = \beta * h_j e_i \quad (6.4)$$

Ez a lehető legegyszerűbb hebbi szabály. Ez akkor van ha lineáris halo. Ha nem lineáris halo akkor nem ilyen egyszerű de nem sokkal bonyolultabb.

Olyan nem kérdés, ami mögött úgy érezzük, hogy végtelen számolás áll mögötte.

Ha ilyet találunk akkor valószínűleg rossz úton járunk.

Linalg... $\Delta h = \alpha Q^T(x - Qh) = 0 \Rightarrow Q^T x - Q^T Q h = 0$

$$(AB)^T = B^T A^T \quad (6.5)$$

$$(Q^T Q)^T = (Q^T T Q^T) = (Q Q^T) \quad (6.6)$$

$$\Rightarrow (Q Q^T) \text{ szimmetrikus.} \quad (6.7)$$

$$\text{Pozitivszemidefinit : } \lambda_i(Q^T Q) \leq 0 \Leftrightarrow \forall \vec{z} : \vec{z}^T (Q^T Q) \vec{z} \leq 0 \quad (6.8)$$

$$(\vec{z}^T Q^T)(Q \vec{z}) = (Q \vec{z})^T (Q \vec{z}) = \|Q \vec{z}\|_2^2 \quad (6.9)$$

$$(6.10)$$

$Q^T Q = P D P^{-1} = P D P^T$, $D = \text{diag}(\lambda_i)$ lehet ilyen alakra hozni a matrixot, mivel szimmetrikus. Ez a !Jordan-felbontás!. $P^T P = I$

$$P P^T = I$$

Ha van 0 sajátérték, akkor a P-be bármilyen vektor beírható, ekkor a P-t feltölthetjük ortogonális vektorral. Ezek közül csak azok érdekesek ahol a sajátértékek nemnullak. Ezért a P lambda P^T-t megszorozzuk onmagával, akkor I jön ki.

$$(Q^T Q)^{-1} = (P D P^T)^{-1} = (P^T)^{-1} D^{-1} P^{-1} = Q^{-1} (Q^T)^{-1}$$

$$J(Q, \vec{h}) = \sum_{i=1}^n [x - Qh]_i^2 \quad (6.11)$$

$$\frac{\partial J(Q, \vec{h})}{\partial h_k} \quad (6.12)$$

$$\frac{\partial \sum_{i=1}^n (x_i - Q_i h)^2}{\partial h_k} \quad (6.13)$$

$$\sum_{i=1}^n \frac{\partial (x_i - Q_i h)^2}{\partial h_k} \quad (6.14)$$

$$\sum_{i=1}^n 2 * (x_i - Q_i h) * \frac{\partial x_i - Q_i h}{\partial h_k} \quad (6.15)$$

$$\sum_{i=1}^n 2 * (x_i - Q_i h) * \left(\frac{\partial x_i}{\partial h_k} - \frac{\partial Q_i h}{\partial h_k} \right) \quad (6.16)$$

$$\sum_{i=1}^n 2 * (x_i - Q_i h) * \frac{\partial \sum_{j=1}^m Q_{ij} h_j}{\partial h_k} \quad (6.17)$$

$$\sum_{i=1}^n 2 * (x_i - Q_i h) * \sum_{j=1}^m \frac{\partial Q_{ij} h_j}{\partial h_k} \quad (6.18)$$

$$j \neq k \Rightarrow \frac{\partial q_{ij} h_j}{\partial h_k} = 0 \quad (6.19)$$

$$j = k \Rightarrow \frac{\partial q_{ij} h_j}{\partial h_k} = q_{ik} \quad (6.20)$$

$$\sum_{i=1}^n 2 * (x_i - Q_i h) * (-q_{ik}) \quad (6.21)$$

$$\sum_{i=1}^n -2 * (x_i - Q_i h) * (q_{ik}) \quad (6.22)$$

$$- 2Q^T (x - Qh) \quad (6.23)$$

$$(6.24)$$